

Porsgrunn
VIDEREGÅENDE SKOLE

Israel/Palestina-konflikten, en informasjonskrig?

Hvor får ungdommer nyheter om Israel-Palestina-konflikten fra, og i hvilken grad stiller de seg kritisk til det de får servert?

Hannah Emilie Malmgren

3STD

Politikk & Menneskerettigheter

Våren 2024

Innhold

Sammendrag	2
Forord	2
1. Innledning	3
1.1. Bakgrunn.....	3
1.2. Avgrensning, problemstilling og disposisjon	4
2. Teori	5
2.1. Demokrati	5
2.2. Ytringsfrihet og informasjonsåpenhet.....	5
2.3. Sosiale medier	6
2.4. Demokrati og sosiale medier	6
2.5. Det postfaktuelle samfunnet.....	7
2.6. Tidligere Forskning på sosiale medier og demokrati/deltakelse.....	7
3. Metode	9
3.1. Metodevalg.....	9
3.2. Kvantitativ metode	10
4. Resultater	11
4.1. Kvantitativ metode	11
5. Analyse	18
6. Drøfting	23
6.1. Funnenes relevans og sikkerhet	23
6.2. Betydningen av funnene	24
7. Konklusjon	25
8. Referanser	27

Sammendrag

Kvantitativ forskningsmetode er benyttet i min forskningsoppgave for å finne svar på hvor ungdom får nyheter om krigen i Israel-Palestina fra, og i hvilken grad de stiller seg kritiske til nyhetene de får servert. Funnene illustrer interessante koblinger mellom disse faktorene. Det viser seg at mesteparten av dagens ungdom får sine nyheter om krigen på sosiale medier, men at det er redaksjonelle medier som er avsendere av nyhetene. Likevel, til tross for at ungdommene får nyhetene sine på de sosiale mediene gjennom redaksjonelle mediers kanaler, stiller de seg kritisk til det de får servert. På bakgrunn av forskningen som er utført kan vi konkludere med at ungdommen følger med på nyheter på sosiale medier, og at det er redaksjonelle medier som er avsendere av nyhetene. Ungdommen er også svært kildekritiske når det gjelder nyheter som omhandler krigen i Israel-Palestina på sosiale medier.

Forord

Jeg vil gjerne takke veilederen min Marianne Siksjø Brevig for svært god rådgivning og støtte gjennom hele prosessen av forskningsprosjektet. Uten deg hadde jeg ikke klart å finne et så dagsaktuelt og spennende tema å forske på. Jeg hadde heller ikke klart å gjøre en så stor oppgave uten din veiledning og små dytt i ryggen for å styre forskningen i riktig retning. Jeg vil også rette en takk til medelev Helene Dahl Tråne som har lest korrektur og gitt gode tilbakemeldinger underveis. Sist, men ikke minst vil jeg takke alle som har deltatt i spørreundersøkelsen, uten dem hadde jeg ikke hatt noe å forske på.

Hannah Emilie Malmgren

03.03.2024

1. Innledning

1.1. Bakgrunn

Siden 7. oktober 2023 har det herjet en krig mellom Israel og den islamistiske bevegelsen Hamas. Israel har gått inn i Gaza for å utrydde Hamas. Som følger av dette har flere tusener av sivile mistet livet. Krigen har ført med seg et enormt engasjement i hele verden, og vi ser at de unge også engasjerer seg. Det er særlig på sosiale medier at de fleste unge deler bilder og nyheter for å vise sin støtte. Samfunnsengasjement og politisk engasjement blant unge er ikke noe nytt. I følge *Forskning.no* er unge mer politisk aktive i dag enn foreldregenerasjonen, og det er blant annet 22.juli som i stor grad har bidratt til dette engasjementet (Kvale, 2020). Det som derimot er nytt de siste tiårene, er arenaen for dette engasjementet.

Sosiale medier er en av de største arenaene når det kommer til å hente og dele informasjon. Ifølge en undersøkelse fra Statistisk sentralbyrå bruker 4 av 10 sosiale medier til nyheter, og det er Snapchat og Instagram som er mest populært som nyhetsplattform for de mellom 16-19 år (Foss, 2022). Ettersom nyhetene på sosiale medier har steile fronter og et spisset budskap er det interessant å se på hvordan unge oppfatter det de leser, og hvordan det skaper engasjement (Vassbotn, 2023). Krigen mellom Hamas og Israel har særlig satt dette temaet på dagsordenen. Nyheter og bilder fra krigen deles hver eneste dag på Instagram stories og Tiktok. Jeg ønsker å finne ut mer av hvor engasjementet kommer fra og se på hvor mye de unge egentlig vet om krigen. Hvor finner de nyhetene og er de kildekritiske før de deler? På grunn av nyheter og bilder som re-publiseres av ungdom i min omgangskrets har jeg valgt å fokusere forskningen min på ungdom på Porsgrunn videregående skole. Jeg vil se på hvor de får nyhetene om krigen fra, og i hvilken grad de stiller seg kritisk til det de får servert. Ettersom at de er i aldersgruppa 16-19 år passer det også inn i forskningen gjort av SSB om nyhetskonsumenter på sosiale medier i denne aldersgruppa.

Å dele politiske holdninger og budskap om krigen uten å ha reflektert over det, kan medføre spredning av feilinformasjon og misforståelser. Dersom man får nyhetene om krigen gjennom sosiale medier og ikke har sjekket redaksjonelle medier som NRK, Aftenposten osv., er ikke informasjonen verifisert, og det kan være et demokratisk problem. I den andre delen av problemstillingen som handler om i hvilken grad de stiller seg kritisk til det de får servert er det relevant å se på om de deler nyheter om krigen, om de sjekker det de deler, og om de vet hvem som har delt i utgangspunktet. Dersom ungdommen ikke stiller seg kritisk til de de deler, er det i alle fall et demokratisk problem.

Jeg vil derfor finne ut om ungdom vet nok om krigen til å gjøre seg opp en mening og synliggjøre den ved å re-publisere innlegg, eller om de bare følger det flertallet gjør. Forskningen min vil gi et nytt innblikk i hvordan ungdommer tenker når de deler nyheter om Israel-Palestina krigen. Forhåpentligvis kan forskningen også få ungdommene til å reflektere over deres egen evne til å være kildekritisk når de bruker sosiale medier som nyhetskanal, og tenke seg om før de deler en side av en kontroversiell nyhet.

1.2. Avgrensning, problemstilling og disposisjon

Ettersom at jeg har begrenset med tid og ressurser vil det bli for bredt å se på nyheter og sosiale mediers påvirkning på krigen i Israel-Palestina. Det er vanskelig å se på alle aspektene som spiller inn på dette, men å utforske ungdommens nyhetsvaner når det kommer til krigen i Israel-Palestina, og se dette i sammenheng med kildekritikk og demokratiet, kan gi noen svar. Derfor har jeg valgt å konsentrere meg om følgende problemstilling:

- Hvor får ungdommer nyheter om Israel-Palestina konflikten fra, og i hvilken grad stiller de seg kritisk til det de får servert?

I teoridelen av oppgaven presenteres bakgrunnsinformasjon og tidligere forskning på feltet, som legger det faglige grunnlaget for analysen. I metoddelen beskrives metoden som er anvendt i min forskning, og deretter i resultatdelen, gis en oversikt over resultatene og ser på hvilke sammenhenger som kommer frem. Deretter, i drøftedelen, reflekterer jeg rundt betydningen av funnene og ulike tolkninger av materialet. Til slutt kommer jeg med en konklusjon.

2. Teori

2.1. Demokrati

Demokrati, er en styreform der folket velger representanter som utformer lovene og tar viktige politiske beslutninger (Thorsen, 2022). Demokrati referer til politiske systemer der befolkningen styrer, og derfor snakker vi om demokrati som «folkestyre» (Hovden, 2022).

Den Amerikanske statsviteren, Robert A. Dahl, har laget noen minstekrav for hvordan en demokratisk styreform kan fungere i et større og moderne samfunn. Dahls valgdemokratidefinisjon er kontinuerlig og åpner opp for ulike grader av valgdemokrati. Han er opptatt av at demokratier må gjennomføre valg med reell konkurranse (Hovden, 2022, s. 37). Hans definisjon går ut på at det skal være valg med reell konkurranse, og betingelsene for at en kan si at det er reell konkurranse er organisasjonsfrihet, ytringsfrihet og informasjonsåpenhet. Videre må også valgene være frie og rettferdige. Det er når disse betingelsene er på plass at valg kan fungere som en ordentlig konkurranse mellom ulike kandidater og partier som kjemper om velgere for å få eller holde på makten (Hovden, 2022, s. 37). Ifølge Dahls demokratidefinisjon andre dimensjon øker graden av demokrati dersom en større andel av befolkningen har stemmerett ved valg, og kan være med på å avgjøre hvem som skal styre landet. Robert Dahls demokratidefinisjon har altså to dimensjoner, og det er konkurranse og deltakelse.

2.2. Ytringsfrihet og informasjonsåpenhet

En av Dahls betingelser i hans demokratidefinisjon er ytringsfrihet. Ytringsfriheten er en fundamental menneskerettighet og er ifølge Store norske leksikon den friheten alle mennesker har til å gi uttrykk for det de mener og ønsker å si noe om (Gisle, 2023). Den er grunnlaget for at meninger blir utvekslet mellom mennesker, og er fundamentet for samfunnsdebatt. Fri debatt er en forutsetning for demokratiet (Wiegaard, 2022, s. 159). Den omfatter også friheten til å formidle ideer i ytring eller handling, og til å velge å ytre seg eller la være. Inkludert i ytringsfriheten er friheten til å motta andres ytringer, noe som ofte kalles for informasjonsfrihet (Gisle, 2023). Ytringsfriheten kan bli begrenset av lovverket, men også av uformelle normer. Norsk lov beskytter ytringsfriheten, samtidig som den setter begrensinger for hva som er lov og ikke. Det er ikke lov å

true eller håne noen, fremme hat eller forfølgelse ovenfor noen på grunn av deres hudfarge eller nasjonale, eller etniske opprinnelse, religion eller livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne (Wolff-Hansen I. B., 2020).

Informasjonsåpenhet er en annen betingelse i Dahls demokratidefinisjon. Velgerne trenger tilgang på og informasjon fra flere ulike mediekkanaler slik at de på egenhånd kan danne seg et bilde hvilke politikere og partier de ønsker å stemme på (Hovden, 2022).

2.3. Sosiale medier

Sosiale medier har tatt mye av plassen som aviser, radio og TV hadde for mindre enn 20 år siden (Hovden, 2022, s. 93). I forhold til de tradisjonelle mediene er de sosiale mediene mye mer mangfoldige og skiftende. Samtidig gir de sosiale mediene muligheter for alle til å finne en kanal der de kan sende ut informasjon til offentligheten. Sosiale medier brukes stort sett av privatpersoner til å kommunisere med andre, men de sosiale mediene har også andre funksjoner som å formidle nyheter, markedsføre, spre politiske ytringer og offentlig informasjon (Aalen, 2023).

2.4. Demokrati og sosiale medier

Mediene er vesentlige i et demokrati fordi de er et viktig redskap for å fremme ytringsfriheten. Friheten til at alle kan ytre hva de ønsker er et grunnleggende kriterium i et demokrati i Robert Dahls definisjon. Sosiale medier gjør det mulig at hvem som helst kan sende ut informasjon til offentligheten. Dermed har alle tilgang til å formidle sine meninger, uten å måtte oppsøke en avisredaksjon som kanskje må sammenfatte mange synspunkter i sin samlede agenda (Hovden, 2022, s. 94). Ifølge Store norske leksikon har etableringen av sosiale medier ført til forventninger om større grad av demokratisk deltakelse og politisk engasjement. Til tross for dette er konklusjonen i flere studier at sosiale medier i seg selv ikke styrker demokratiet, men at politisk engasjement har fått nye uttrykksformer. Det har også blitt konkludert med at politiske kampanjer og protester kan få forsterket kraft gjennom sosiale medier (Aalen, 2023). Sosiale medier blir betraktet som en trussel mot redaksjonelle medier, og da særlig de etablerte nyhetsmediene (Aalen, 2023). Dette er fordi sosiale medier distribuerer nyheter basert på algoritmer, dermed vil brukerne bare eksponeres for saker som antas å interessere dem, eller som deles av brukere i deres eget nettverk. På denne måten vil nyhetstilbudet bli begrenset til tematikker, vinklinger og perspektiver som ikke nødvendigvis gir et bredt og mangfoldig bilde av virkeligheten (Aalen, 2023).

2.5. Det postfaktuelle samfunnet

Læreboka *Demos* beskriver det postfaktuelle samfunnet som et samfunn hvor vi befinner oss etter det faktabaserte eller sanne. Det postfaktuelle samfunnet brukes for å beskrive en utvikling hvor politikken ikke lenger tar hensyn til hva som er fakta, og kan særlig relateres til retorikken til den tidligere presidenten i USA, Donald Trump. Ordet beskriver også en tilstand der fakta ikke lenger legges til grunn for måten vi tenker og handler på (Tørdal, 2023). Det at alle har tilgang til sosiale medier, med kontinuerlig nye og oppdaterte nyheter, gjør at det er mer krevende for forbrukerne å vite hva som er sant, og gjør nyhetsbildet mer uoversiktlig. På grunn av algoritmene blir vi i mindre grad eksponert for synspunkter vi er uenige i, og dermed mister vi litt av forutsetningene for å forstå andres meninger. En konsekvens av dette er det vi kan kalle ekkokammereffekt, hvor man bare blir eksponert for meninger som stemmer overens med ens egne, og mister noe av den felles forståelsen for hvordan verden ser ut. En konsekvens av ekkokammereffekten er at det kan gi økt polarisering. I følge Store Norske Leksikon er polarisering når politiske ytterpunkter beveger seg stadig lengre fra hverandre, og derfor blir med ekstreme i sine syn (Thorsen D. E., 2023). Skepsis til statlige nyhetskilder blant medlemmer i samfunnet vil føre til at de som følge av dette kun benytter seg av alternative nyhetskilder vil føre til en ekkokammereffekt og økt polarisering i samfunnet (Hovden, 2022, s. 95). Dersom algoritmene styrer all informasjonen på sosiale medier, kan dette også få negative konsekvenser for informasjonsåpenheten.

2.6. Tidligere Forskning på sosiale medier og demokrati/deltakelse

Forskere fra Max Planck Institute for Human Development, Hertie School og University of Bristol har gått gjennom 496 forskningsartikler for å finne ut om digitale medier svekker demokratier eller ikke (Skage, 2022). Artikkelen handler om sammenhengen mellom bruk av digitale medier og politiske variabler som blant annet politisk deltakelse og økt polarisering. I rapporten fremhever forskerne at digital mediebruk, og da særlig sosiale medier, har sammenheng med økende politisk polarisering og minkende tillit, til staten og redaksjonelle medier (Skage, 2022). På en annen side fant de også ut at det er en sammenheng mellom sosiale medier og økende deltakelse og kunnskap. Professor ved institutt for medier og kommunikasjon ved UiO, Rune Karlsen, peker på at det er gjort studier som viser at det å bruke sosiale medier som nyhetskanal faktisk kan være spesielt problematisk i land

som Norge fordi vi har så gode redaksjonelle nyhetsmedier her. Videre påpeker Karlsen at det norske demokratiet ikke nødvendigvis er truet av polarisering og mistillit i den grad vi ser i USA, men at det er tendenser til økende polarisering også her i Norge. En annen utfordring Karlsen viser til er at flere bruker sosiale medier til å få med seg nyheter. Det finnes delt forskning om dette, men noe tyder på at det fører til mindre kunnskap om dagsaktuelle samfunnsforhold og politikk enn ved bruk av andre nyhetskanaler. Studiene viser også at det å følge tradisjonelle medier på sosiale medier kan motvirke de negative effektene (Skage, 2022).

Etter at konflikten i Israel-Palestina eskalerte har sosiale medier blitt en aktiv plattform for aktivisme og nyhetsdeling. Det som er problematisk når en bruker sosiale medier til å få med seg nyheter er at man ikke vet hva som er desinformasjon og falske nyheter. Forskning har vist at falske nyheter deles mer, og spres raskere på sosiale medier enn andre nyheter (Kleinman, 2018). Seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt, Lars Gjesvik, sier at det foregår en informasjonskrig i alle moderne konflikter og kriger. Begge sider i konflikten ønsker å fremme sin sak og sitt narrativ, dermed tjener begge sider av en konflikt på desinformasjon ifølge Gjesvik (Christiansen, 2023). Dersom man deler uten å være bevisst på hvor informasjonen kommer fra, kan en være med på å spre falsk informasjon og bidra til å gi et feilaktig inntrykk av konflikten. Det er derfor viktig å være kildekritisk og sjekke om informasjonen er verifisert (Christiansen, 2023).

Christina Archetti, professor i politisk kommunikasjon og journalistikk ved UiO, forklarer i intervjuet med Universitas at måten informasjon sirkulerer under en krig er annerledes enn hvordan den sirkulerer ellers. Hun viser også til at det vanskelig å vise hva som er falske nyheter, og at oppfatningene av en slik situasjon kan være veldig polariserte (Christiansen, 2023). Eva Akerbæk som er faktasjekker og journalist hos Faktisk.no har jobbet med de sakene som har gått viralt i forbindelse med krigen. Blant de hendelsene som har gått viralt finner vi eksplosjonen ved al-Ahli-sykehuset i Gaza. Hendelsen ble stor på sosiale medier, men mange av innleggende inneholdt informasjon som ikke var bekreftet, ifølge Akerbæk. Akerbæk spesifiserer i intervjuet med Universitas at det er viktig å være klar over feilinformasjon, og da særlig knyttet til følelsesladet innhold. Avslutningsvis oppfordrer hun folk til å finne originalkilder og å bruke redaktørstyrte medier med verifisert innhold (Christiansen, 2023).

3. Metode

3.1. Metodevalg

I min forskning har jeg benyttet meg av kvantitativ metode. Den kvantitative metoden er i form av en spørreundersøkelse sendt ut til elever ved Porsgrunn videregående skole. Det omfatter elever fra 1.- til 3.klasse.

I valget av mottakere av spørreundersøkelsen er det viktig å treffe riktig målgruppe. Ettersom at jeg forsker på ungdom, har jeg valgt dem som målgruppe slik at jeg kan få et mest korrekt og nyansert resultat, altså høyest reliabilitet. I motsetning til kvalitative forskningsmetoder hvor det er få informanter og informasjonen går mer i dybden, har jeg valgt å bruke en spørreundersøkelse for å samle inn data fra en større gruppe. I min kvantitative forskning ønsker jeg å finne ut av hvor ungdommen på Porsgrunn vgs får nyheter om Israel-Palestina krigen. Derfor var det relevant å sende ut spørreundersøkelsen digitalt til elever ved Porsgrunns vgs. For å sikre validitet i svarene omfatter dette elever fra 15-19 år med ulike variabler.

Den kvantitative forskningsmetoden gir meg ikke svar i dybden, men jeg får et resultat som gjelder langt flere enn dersom jeg hadde brukt kvalitativ metode. Den kvantitative metoden gir meg statistikk som kartlegger hvor ungdommene får nyheter om krigen, og holdninger til kildekritikk og hvilken grad de stiller seg kritisk til nyhetene.

Det finnes både svakheter og styrker med den kvantitative forskningsmetoden.

Spørreundersøkelsen vil ikke nødvendigvis gi et svar i dybden, men den kan gi et godt bilde på hvor ungdommene får nyheter om krigen fra, og hvilken grad ungdommene stiller seg kritisk til det de får servert. Dersom jeg hadde gått mer i dybden kunne jeg fått svar som forklarer årsakene og sammenhengene enda tydeligere, og kanskje mer på individnivå med et dybdeintervju.

Spørreundersøkelsen vil heller ikke forklare hva som ligger bak funnene. Forhåpentligvis vil funnene fra spørreundersøkelsen gi meg et overordnet svar som vil hjelpe meg å utforme teorier som underbygger svarene. En ting som likevel gjør det til et utfordrende tema å forske på er at egen opplevelse av hvor kritisk man er til kilder er definisjonsavhengige, og at det derfor er vanskelig å spesifisere spørsmålene i spørreundersøkelsen godt nok.

3.2. Kvantitativ metode

Den kvantitative metoden i forskningsoppgaven min er en digital spørreundersøkelse sendt ut til alle elever ved Porsgrunn videregående skole. Hensikten med spørsmålene var å kartlegge hvor ungdommer får informasjon om Israel-Palestina konflikten, og i hvilken grad de stiller seg kritisk til det de får servert. Demokrati er et sentralt begrep som inngår i problemstillingen, dermed vil jeg også se på hvordan dette kan være et demokratisk problem. Spørsmål 9 er derimot et kvalitativt spørsmål, da det åpner opp for at informantene kan skrive inn sine egne svar. En fordel med dette er at jeg får gått mer i dybden på hvilke avsendere som er relevant for ungdommen.

Følgende spørsmål ble stilt i spørreundersøkelsen:

1. Hvilket kjønn er du?
2. Hvor gammel er du?
3. Har du fått med deg at det foregår en krig i Palestina/Israel?
4. Føler du at du får/har fått reell informasjon om krigen?
5. Hvor har du fått med deg nyhetene om krigen?
6. Stiller du deg kritisk til nyhetene om krigen?
7. Oppsøker du flere kilder hvis du ser nyheter om krigen på sosiale medier?
8. Dersom du har svart «ja» eller «noen ganger», hvor oppsøker du flere kilder?
9. Hvis du ser nyhetene om krigen på sosiale medier, hvilke avsendere/aktører er aktuelle for deg?
10. Uavhengig av hvem som poster nyhetene om krigen, hvordan påvirker det deg?
11. Dersom du blir veldig påvirket av det du ser, hva gjør du med informasjonen?
12. Har du re-publisert noen av nyhets-innleggene på dine egne profiler på de forskjellige sosiale mediene?
13. Hva er årsaken til at du IKKE har re publiserer/har re publisert innlegg om krigen i Israel/Palestina?
14. Hva er årsaken til at du har re publiserer/ har re publisert noe om krigen i Israel/Palestina?

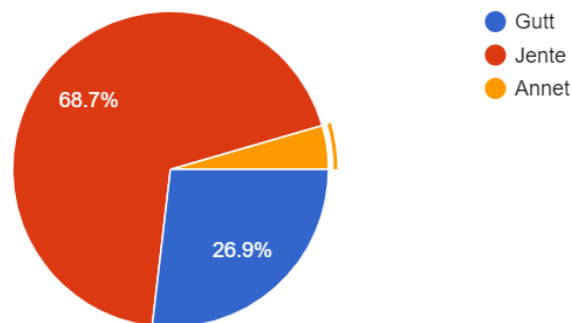
4. Resultater

4.1. Kvantitativ metode

Spørreundersøkelsen mottok 67 svar. Nedenfor har jeg skrevet en oversikt over resultatene

Hvilket kjønn er du?

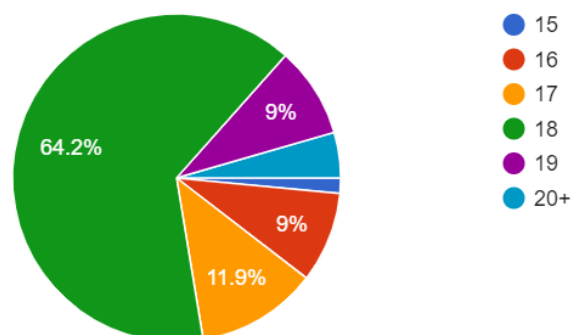
67 responses

Figur 1 Flertall med 68,7% som svarte på spørreundersøkelsen er jenter. 26,9% er gutter, og de siste få prosentene definerer seg som noe annet.

Hvor gammel er du?

67 responses

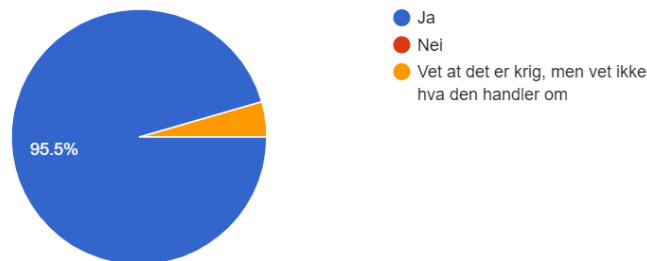

Figur 2 9% svarte at de er 19 år, flertallet, 64,2%, svarte at de er 18 år og 11,9% er 17 år, imens 9% 16 år og en veldig liten del svarte at de er 15 år.

Har du fått med deg at det foregår en krig i Palestina/Israel?

 Copy

67 responses

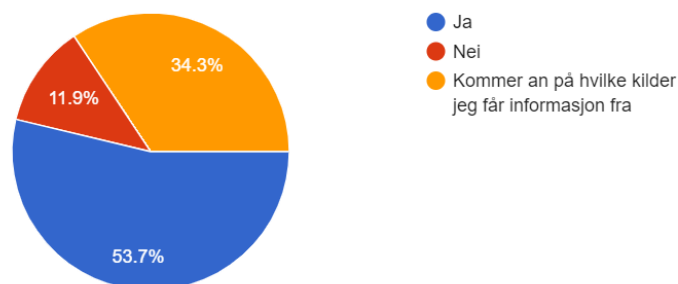

Figur 3 95% svarte at de vet om krigen i Palestina, ingen svarte at de ikke vet om den, imens en veldig liten andel vet om krigen, men ikke hva krigen handler om. Alle som svarte har dermed fått med seg at det er krig.

Føler du at du får/ har fått reell informasjon om krigen?

 Copy

67 responses

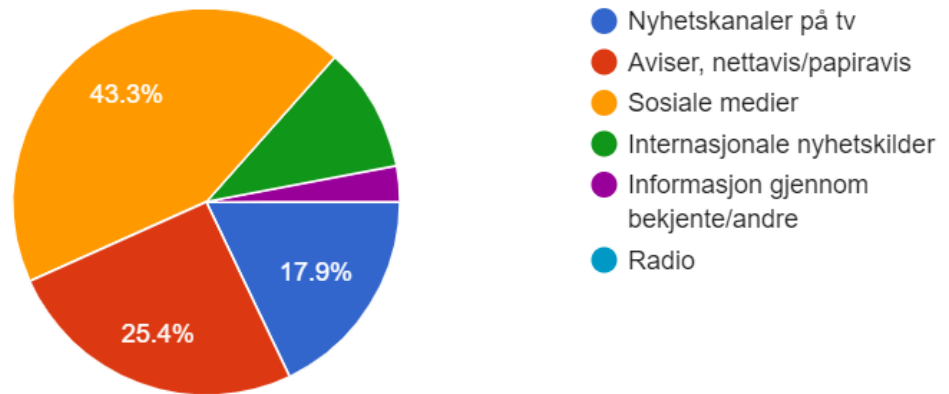

Figur 4 Det er over halvparten (53,7%) som føler at de får reell informasjon om krigen, og 34,3% sier det er kommer an på kildene. Det er bare 11,9% som sier det ikke føler de får reell informasjon om krigen.

Hvor har du fått med deg nyhetene om krigen?

67 responses

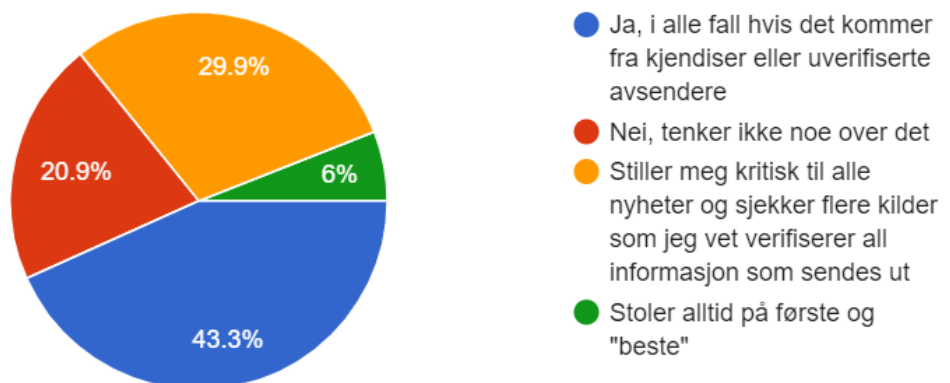

Figur 5 43,3% svarte at de får nyhetene om krigen på sosiale medier, og 25,4% svarte at de får nyhetene gjennom aviser, imens 17,9% svarte at de får nyhetene vi nyhetskanaler på tv. Imens de resterende svarte at de får informasjon via internasjonale medier eller bekjente.

Stiller du deg kritisk til nyhetene om krigen?

67 responses

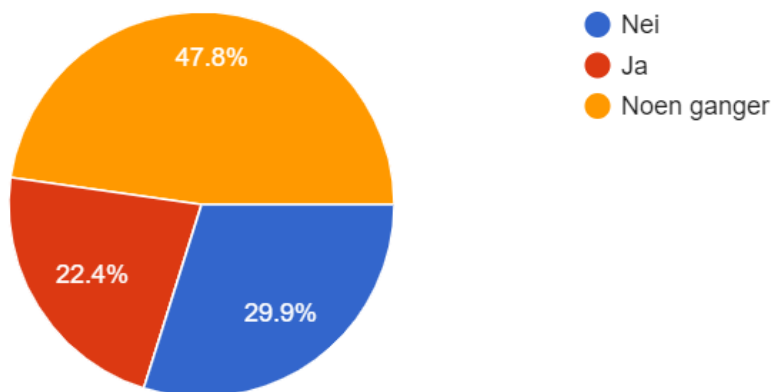

Figur 6 43,3% svarte at de er kritiske til nyhetene, spesielt hvis det kommer fra kjendiser eller uverifiserte avsendere. 29,9% svarte at de stiller seg kritisk uansett, og at de sjekker flere kilder som er verifiserte. 20,9% svarte at de ikke tenker noe over det, og 6% svarte at de alltid stoler på første og «beste».

Oppsøker du flere kilder hvis du ser nyheter om krigen på sosiale medier?

67 responses

Figur 7 47,8% svarte at de noen ganger oppsøker andre kilder hvis de får nyhetene om krigen på sosiale medier, imens 29,9% svarte at de ikke sjekker flere kilder enn sosiale medier og 22,4% svarte at de oppsøker flere kilder hvis de ser informasjon om krigen på sosiale medier.

Dersom du har svart "ja" eller "noen ganger", hvor oppsøker du flere kilder?

37 responses

vg, fn osv
andre sosiale medier, verifiserte kilder som FN
Diverse internasjonale nyhets byråer. Reuters, AP, Al Jazeera, NRK og flere
sjekker flere nettaviser på forskjellige språk
sosiale medier

Sjekker gjerne pålitelige kilder som Dagsrevyen, nrk, VG osv. Dette gjør jeg for å bekrefte det jeg leste.

AP News, samt uavhengige journalister på YouTube.

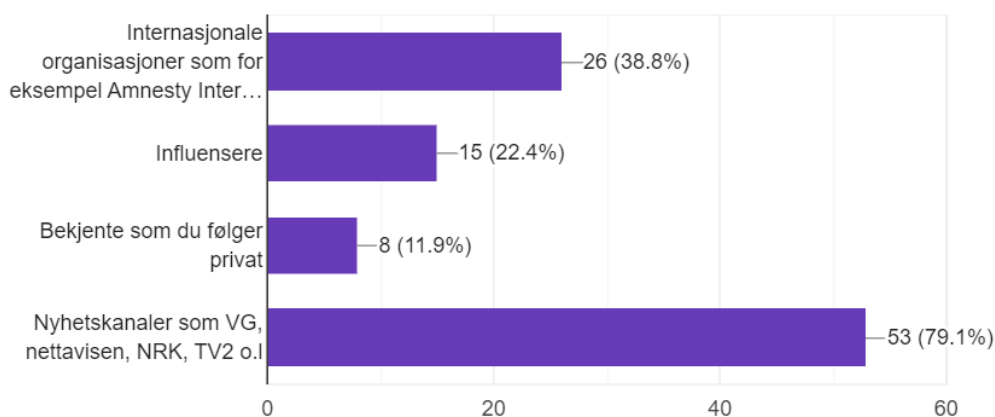
hører ofte på podcaster med eksperter

Figur 8 Av de 37 svarene har jeg valgt ut de som gjentar seg flest ganger. Mange oppgir at de leser på FN sine sider for å sjekke om informasjonen de så på sosiale medier stemmer. Det er også flere som oppgir internasjonale medier og nyhetskilder som blant annet AP og Al Jazeera. Andre oppsøker flere kilder på sosiale medier, noen oppgir at de hører på podkaster med eksperter, og det er flere som har svart at de ser på YouTube for å dobbeltsjekke informasjonen de får på sosiale medier.

Hvis du ser nyhetene om krigen på sosiale medier, hvilke avsendere/aktører er aktuelle for deg?

67 responses

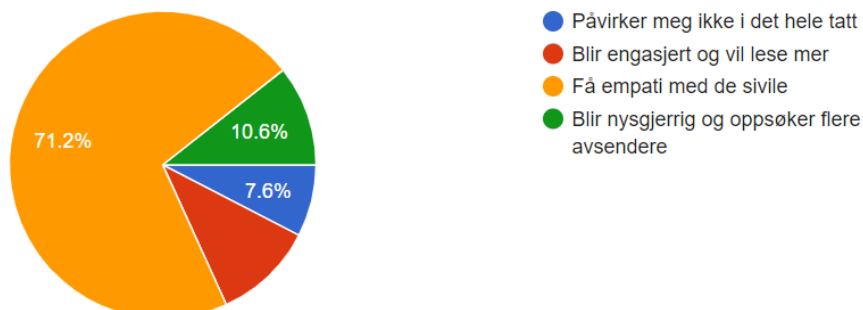

Figur 9 Her var det mulig å velge flere svar. Dermed kan noen ha trykket på flere av alternativene som er relevant for dem. 26 stykker svarte at de får nyhetene gjennom internasjonale organisasjoner som for eksempel Amnesty International via sosiale medier. 15 stykker svarte at de får nyhetene gjennom influensere, og 8 stykker svarte at de får nyhetene via bekjente som de følger privat på sosiale medier. Det åpenbare flertallet med 53 stykker svarte at de får nyhetene gjennom redaksjonelle nyhetskanaler på sosiale medier.

Uavhengig av hvem som poster nyhetene om krigen, hvordan påvirker det deg?

66 responses

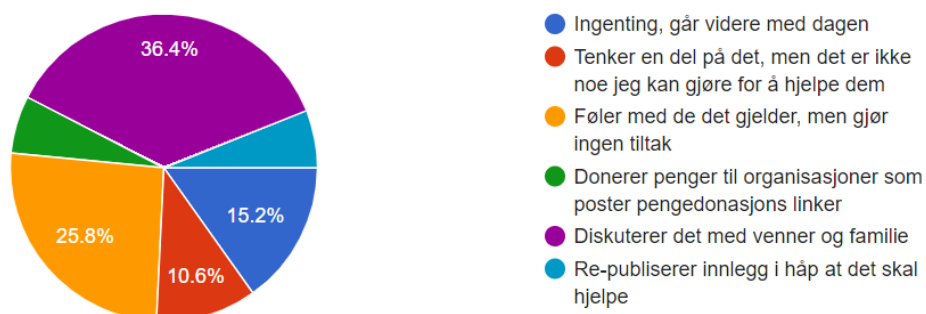

Figur 10 71,2% svarte at de får empati med de sivile uavhengig av medier som poster nyhetene, det var 10,6% som svarte at de blir nysgjerrig og oppsøker flere avsendere, samme andel oppgir at de blir engasjert og vil lese mer og 7,6% svarte at de ikke blir påvirket i noen grad.

Dersom du blir veldig påvirket av det du ser, hva gjør du med informasjonen?

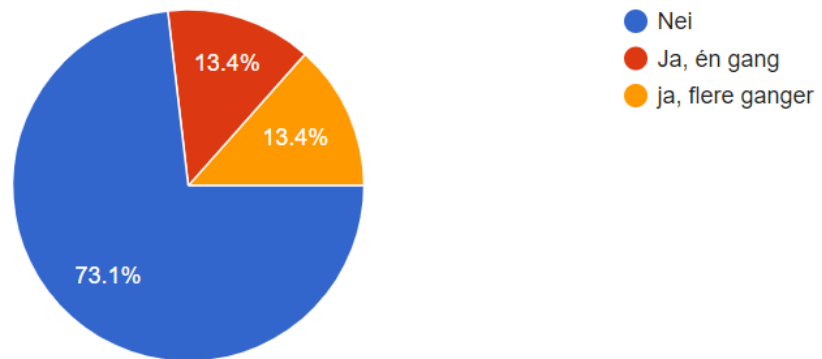
66 responses

Figur 11 På spørsmålet om hva de gjør med informasjonen dersom de blir veldig påvirket svarte 36,4% at de snakker om det med venner og familie. 25,8% svarte at de får empati, men gjør ikke noe med det. 15,2% svarte at de ikke gjør noen ting, og 10,6% svarte at de tenker en del på det men at de kan gjøre noen tiltak. En liten andel svarte at de re-publisere innlegg i håp om at det skal hjelpe, og en annen liten del svarte at de donerer penger til organisasjoner som poster pengedonasjonslinker.

Har du re-publisert noen av nyhets-innleggene på dine egne profiler på de forskjellige sosiale mediene

67 responses

Figur 12 På spørsmål om de har re-publisert nyhets-innlegg på egne profiler på de forskjellige sosiale mediene svarte 73,1% at de ikke gjør det. Imens 13,4 prosent svarte at de har gjort det én gang, og 13,4 prosent svarte at de har gjort det flere ganger.

Svar dersom du IKKE re publiserer innlegg på sosiale medier.

Hva er årsaken til at du IKKE re publiserer/ har re publisert noe om krigen i Palestina/Israel

47 responses

Figur 13 På spørsmålet om årsaken til at de ikke re publiserer eller har re publisert innlegg om krigen svarte 40,4% at de ikke vil spre informasjon de ikke er sikker på om er reell eller verifisert, og 29,8% svarte at det finnes andre som kan spre budskapet og at det dermed ikke er noe poeng at de publiserer på sin egen bruker. 17% svarte at de ikke kan nok om krigen til å re publisere.

Svar dersom du har re publisert noe eller alt.

Hva er årsaken til at du re publiserer/har re publisert innlegg om krigen i Palestina/Israel?

21 responses

Figur 14 På spørsmålet om hvorfor man velger å re publisere innlegg om krigen har 66,7% svart at det er viktig å vise frem hvilke menneskerettighets- og folkerettighetsbrudd som foregår. De andre svarene er jevnt fordelt mellom at de ikke kan nok om krigen, så de re-publiserer bare det de er sikre på, at de er engasjert i alle kriger eller at de har tilknytning til de krigsherjede områdene.

5. Analyse

Resultatene gir oss flere interessante funn om hvor ungdommer får nyheter om krigen i Palestina og hvilken grad de stiller seg kritisk til det de får servert. Jeg har nedenfor valgt ut de fire mest sentrale funnene.

Funn 1: Dagens ungdom bruker sosiale medier som nyhetskilde, men det er redaksjonelle medier som er avsender.

Som vi kan se i Figur 5 (vedlegg 5) svarte et åpenbart flertall at de får med seg nyhetene om krigen på sosiale medier. Det å bruke sosiale medier som er nyhetskanal kan være problematisk for demokratiet, og spesielt i Norge hvor de redaksjonelle nyhetsmediene er såpass gode ifølge Rune Karlsen, Professor ved Institutt for medier og kommunikasjon ved UiO (Skage, 2022). Et annet problem med at mange unge får nyhetene om krigen gjennom sosiale medier er at sosiale medier er algorit mestyrte. Dermed vil ungdommen bli eksponert for nyheter eller informasjon som har

tilknytning til deres interesser eller tidligere søk. Nyhetene vil mer eller mindre være tilpasset mottakeren og mottakerens allerede eksisterende meninger og interesser, noe som vil være et demokratisk problem da informasjonen blir ensidig. En konsekvens av dette kan være ekkokammereffekten hvor brukerne kun blir eksponert for informasjon og meninger som støtter deres egne synspunkter. Noe som kan forsterke eksisterende holdninger og skape større avstand mellom ulike grupper, polarisering, fordi motstridende synspunkter ikke blir presentert på en balansert måte (Hovden, 2022, s. 95).

På en annen side er det interessant å se på i sammenheng med svarene i *figur 5* er svarene i *figur 9*. Her svarte hele 53 stykker at de får nyhetene gjennom verifiserte nyhetskanaler som VG, nettavisen, NRK, Tv2 o.l. Dette kan antyde at de sosiale mediene ikke er en like stor trussel for demokratiet som først antatt. Norsk Digital Læringsarena peker på sosiale medier som en av de aller viktigste nyhetskildene for ungdom, dette er fordi unge følger mediehus som TV 2, VG og aftenposten på sosiale plattformer (Wolff-Hansen E. S., 2017). Dette bekrefter også resultatene i *figur 5*. De verifiserte nyhetsmediene må være nøytrale i det de poster, og det de poster på sosiale medier vil være det samme som de skriver på sine egne redaksjonelle hjemmesider, nettaviser eller papiraviser. Derfor kan vi si at de sosiale mediene ikke truer demokratiet i like stor grad som først antatt.

At de sosiale mediene blir sett på som en trussel mot de redaksjonelle mediene og etablerte nyhetsmedier henger mer sammen med at sosiale medier er algoritimestyrt (Aalen, 2023). Redaksjonsstyrte nyhetskanaler har heller fått nye uttrykksformer gjennom sosiale medier, noe som også fører til at de treffer et større og yngre publikum noe som er bra for demokratiet i henhold til Dahls demokratidefinisjon fordi det bidrar til mer informasjonsåpenhet (Hovden, 2022, s. 37). Det kan også antyde at ungdom er mer samfunnsengasjert og oppdatert på nyhetene gjennom de plattformene som appellerer mest til dem. De sosiale mediene er tilgjengelig hele tiden og de er oppdaterte til enhver tid, men sosiale medier har ingen redaktør som kvalitetssirkler innholdet ei heller sørger for at etiske retningslinjer følges. Det har de redaktørstyrte mediene, og derfor er det bra for demokratiet i henhold til Dahl at mange svarte at de får nyhetene fra redaktørstyrte medier gjennom sosiale medier.

Funn 2: Ungdommen stiller seg kritisk til nyhetene de får servert gjennom sosiale medier, men de sjekker ikke med flere kilder

Som vi ser ut ifra resultatene i *Figur 6* (vedlegg 6) er det samme antallet som får nyhetene gjennom sosiale medier også de som også stiller seg kritisk til nyhetene, dersom det kommer fra kjendiser eller uverifiserte avsendere. Noe som er med på å bekrefte resultatene fra *figur 9*. Resultatene fra *figur 7* (vedlegg 7) er litt motsigende fra resultatene i *figur 6*. Her svarte 47,8% at de noen ganger oppsøker flere kilder hvis de ser nyheter om krigen på sosiale medier og 29,9% svarte at de ikke gjør det. På en side bekrefter dette svarene fra *figur 9*, at ungdommen følger redaksjonelle medier eller verifiserte avsendere på sosiale medier. På den annen side avkrefter det at ungdommen stiller seg kritisk til nyhetene de får servert gjennom sosiale medier, da de ikke alltid sjekker flere kilder. På grunn av at de sosiale mediene er algoritmestyrte er det et problem at ungdommen ikke sjekker flere kilder for å se om nyhetene de får gjennom sosiale mediene er sanne eller om det er falske nyheter og desinformasjon.

Dersom nyhetene kommer fra de redaktørstyrte mediene er det lite sannsynlig at det er falsk informasjon, men algoritmene kan gjøre slik at en ikke får opp alle relevante nyhetene i sin feed. I følge Store norske leksikon gjør algoritmene at ungdommen i mindre grad blir eksponert for de synspunktene de ikke nødvendigvis selv har, og det er fare for en ekkokammereffekt (Aalen, 2023). Gjennom sosiale medier har man også et sosialt nettverk, og det er vanligere at mennesker i det samme nettverket deler de samme meningene. Dermed kan konsekvensen av at ungdommen ikke sjekker flere kilder enn de som dukker opp i deres feed være en ekkokammereffekt, og på sikt en økt polarisering noe som er et problem for demokratiet (Aalen, 2023). Algoritmene begrenser jo informasjonen til brukerne til det som antas å interessere dem eller taler for deres allerede eksisterende syn på en sak. Kan man dermed si at algoritmene er med på å innskrenke informasjonsåpenheten? I så fall så er det i alle fall snakk om enda et demokratisk problem, fordi informasjonsenhet er en av betingelsene for et fungerende demokrati i henhold til Dahl (Hovden, 2022).

Funn 3: Noen ungdommer snakker om nyhetene de blir eksponert for på nett, mens andre tar til seg nyhetene uten å gjøre noe mer med det

Resultatene i *figur 11* viser at det er delte svar på hva ungdommen gjør med informasjonen de får om krigen. Flertallet svarte at de diskuterer det med venner og familie, mens det andre flertallet har svart «føler med de det gjelder, men gjør ingen tiltak» eller «tenker på det, men gjør ingen ting». Dette viser at det store flertallet heller tar til seg informasjonen, uten å gjøre noe særlig med det. Kanskje tenker de heller ikke over hva informasjonen gjør med dem og deres egne synspunkter, mens andre diskuterer det videre med bekjente. Ytringsfriheten gjør det mulig at hvem som helst kan skrive hva som helst på internettet, noe som er bra for demokratiet i henhold til Dahl fordi man får brukt sin stemme og ytret sin mening, samtidig blir man eksponert for andres meninger (Gisle, 2023). På en annen side er det skummelt fordi det kan føre til desinformasjon og falske nyheter. Forskning har vist at falske nyheter deles mer, og spres raskere på sosiale medier enn andre nyheter (Kleinman, 2018). I krigen som foregår i Israel-Palestina har engasjementet på sosiale medier vært enormt, og det har blitt delt svært mye om krigen noe som er mulig på grunn av ytringsfriheten. Dermed fremmes også begge sider av konflikten i sosiale medier.

At ungdommen har svart at de diskuterer det de ser med bekjente er bra fordi da kan man få bekreftet eller avkreftet om nyhetene man har sett stemmer eller om det er desinformasjon. Og man får utfordret sitt eget synspunkt. Det åpner også opp for en åpen debatt hvor ungdommen blir eksponert for andres synsvinkler når det gjelder fremstillingen av krigen, og nyhetene om krigen på sosiale medier. En åpen diskusjon om det man ser på sosiale medier bidrar til å minske ekkokammereffekten da man blir eksponert for flere sider av krigen, fri debatt er også en forutsetning for demokratiet i henhold til Dahls demokrati definisjon (Wiegaard, 2022). I forskningen til forskerne fra Max Planck Institute for Human Development, Hertie School og University of Bristol er det konkludert med at tillit til medier og institusjoner, god tilgang på informasjon, et aktivt sivilsamfunn og eksponering for forskjellige meninger er bra for demokratiet. Dette stemmer også overens med Dahls definisjon. På den andre siden har forskerne konkludert med at åpen diskriminering, ekkokamre og politisk polarisering er skadelig for demokratiet (Skage, 2022).

På den andre siden av de som ikke gjør noe spesielt med nyhetene de får servert via sosiale medier, finner vi dem som har svart at de donerer penger til organisasjoner som poster pengedonasjonslenker, og dem som deler innleggene videre på sine egne private brukere. Ut ifra

resultatene kan vi se at det er ikke så veldig mange som gjør disse tiltakene, men det er noen. Så lenge det man publiserer på sosiale medier ikke strider imot ytringsfrihetens grenser er det fullt lovlig å publisere akkurat det man selv ønsker (Wolff-Hansen I. B., 2020). Det er viktig å belyse de hendelsene som foregår i krigen og begge sider av krigen vil tjene på desinformasjon. Dette er fordi begge sider har et ønske om å fremme sin sak og sitt narrativ. Når ungdom republiserer informasjon på sine sosiale medier skjer dette, og man kan også være med på å skape et politisk press. Men om informasjonen en republiserer ikke er kvalitetssikret og verifisert kan det medføre demokratiske problemer. Hvis man deler falsk informasjon på sosiale medier, bidrar man til å gi et feilaktig inntrykk av krigen ifølge Lars Gjesvik, seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (Christiansen, 2023).

Funn 4: Ungdom republiserer nyhetsinnlegg på sine egne sosiale medier i håp om at det skal hjelpe

I *figur 12* har et mindretall svart at de har re-publisert noen av nyhets-innleggene på sine egne profiler en eller flere ganger. Dette stemmer noenlunde overens med resultatene fra *figur 11*. I *figur 14* kan vi se at det er delte begrunnelser for hvorfor noen velger å republiserer nyhetene om krigen på sine egne profiler. Resultatene viser at flertallet har svart at det er viktig å vise frem hvilke menneskerettighets- og folkerettsbrudd som begås. Det kan tyde på at de som republiserer innlegg om krigen gjør det med en god intensjon. Å dele innlegg om krigen kan være bra ifølge Lars Gjesvik, seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk institutt. Ved å dele kan man være med på å påvirke opinionen her hjemme og skape et politisk press. Gjesvik peker også på at når man deler så føler man at man bidrar, noe som understreker resultatene i *figur 14* (Christiansen, 2023). Ofte er det svært følelsesladde nyheter som deles om krigen. Når innholdet er så følelsesladd kan vi bruke det postfaktuelle som eksempel, da dette beskriver en tilstand hvor fakta ikke lenger veier tyngst i samfunnsdebatten, men heller debattantens egne følelser, meninger og preferanser (Tørdal, 2023). Ut ifra resultatene i *figur 14* kan det tyde på at ungdommens følelser og egne meninger som legges til grunn når de republiserer innlegg.

Det som derimot kan være et problem med dette for demokratiet er dersom innleggene som deles skulle være feilinformasjon. Da vil feilinformasjon spres, og professor Christina Archetti viser i sitt intervju med Universitas at måten informasjon sirkulerer under en krig er annerledes enn hvordan den sirkulerer ellers. Det er vanskelig å se hva som er feilinformasjon, eller falske nyheter. Da har

det ikke noe å si hva som var intensjonen bak å republisere. Journalist og faktasjekker hos Faktisk, Eva Akerbæk bruker eksplosjonen ved al-Ahli-sykehuset i Gaza som eksempel. Denne hendelsen ble stor på sosiale medier, og det var mange av innleggene som inneholdt ubekreftet informasjon (Christiansen, 2023). I dagens postfaktuelle samfunn hvor alle har tilgang på sosiale medier, med kontinuerlig nye og oppdaterte nyheter er det vanskelig for ungdommen å vite hva som er sant. Når de får opp nyheter som for eksempel bombingene av sykehuset, vil det naturligvis oppstå mye følelser hos ungdommen. Et sykehus er et sivilt mål, og det er strengt beskyttet under internasjonal lov, også i krig og væpnet konflikt. Det kan sees på som urettferdig og føles håpløst for dem som får opp nyheter og bilder av en slik situasjon. Ungdommen som svarer at de deler nyheter på sine sosiale medier hovedsakelig for å belyse de menneskeretts- og folkerettsbruddene som begås, faller under denne forklaringen. Men i et postfaktuelle samfunn er det vanskelig å vite hva som er sant og hva som er feilinformasjon, eller desinformasjon. Det er et demokratisk problem dersom det er feilinformasjon som blir spredt rundt, særlig når det er knyttet til et såpass følelseladd innhold. Det er lurt at ungdommen er kildekritisk, og finner originalkildene eller sjekker nyhetene på redaktørstyrte medier før de poster på sine egne profiler i fare for å spre feilinformasjon.

På den andre siden har vi dem som ikke republisere innlegg på sine egne profiler. I *figur 13* kan vi se at flertallet av ungdommen har svart at de ikke vil spre informasjon som de ikke er sikre på om er reell eller verifisert. Dermed kan det tyde på at ungdommen er godt opplært i hva som er god kildekritikk og nettvett generelt. Og det kan tyde på at dette ikke er et like stort demokratisk problem som først antatt for denne generasjonen ungdom.

6. Drøfting

6.1. Funnenes relevans og sikkerhet

Problemstillingen jeg ønsket å finne svar på i min forskning var «Hvor får ungdommer nyheter om Israel-Palestina konflikten fra, og i hvilken grad stiller de seg kritisk til det de får servert?». Det er vanskelig å komme fram til et sikkert svar, ettersom at det varierer fra ungdom til ungdom og det er mye som er definisjonsavhengig. Likevel belyser analysen mulige årsaker og virkninger ettersom den kvantitative forskningsmetoden tar for seg et bredt publikum og flere informanter. Vi får et

delvis helhetlig bilde av ungdommens nyhetsvaner i sammenheng med krigen i Israel-Palestina, samt deres evne til å stille seg kritisk til nyhetene de får servert ut ifra plattformen de får nyheter fra. Den kvantitative forskningsmetoden begrenser muligheten til å se på mekanismene bak disse sammenhengene.

Det finnes både svakheter og styrker med avveiningene som ble gjort i metodevalget. I etterkant av gjennomførelsen av spørreundersøkelsen blir det tydelig at spørsmålene som blir stilt i spørreundersøkelsen avhenger mye av definisjoner og individuelle tolkninger, noe som synes ut ifra svarene på flere av spørsmålene. Likevel er resultatene utgangspunktet for analysen, så det svekker ikke sikkerheten til funnene i så stor grad. Noe som kunne styrket funnenes validitet er hvis spørsmål 10 og 11 hadde hatt færre og mer spesifikke svaralternativer framfor svaralternativer som likner hverandre. Dette gjelder samtlige spørsmål. En annen ting som kunne styrket funnenes validitet er hvis spørsmål 13 og 14 var adskilt eller moderert slik at de som republiserer fikk et eget oppfølgingsspørsmål om årsak til dette, og samme med de som svarer at de ikke republiserer noen innlegg. Fremfor svaralternativer som er begrenset av meg kunne det vært mulighet for å skrive inn egne svar. Når det gjelder feilkilder er validiteten til spørreundersøkelsen avhengig av at deltakerne avgir ærlige svar, og faktum er at det forekom en del feilbesvarelser, særlig i spørsmål 13 og 14. Likevel har de aller fleste tilsynelatende vært oppriktige i sine svar, og dermed påvirker ikke feilbesvarelsene helhetsbildet i en særlig stor grad.

6.2. Betydningen av funnene

Disse funnene er tankevekkende fordi ungdommene får sine nyheter om Israel-Palestina krigen gjennom sosiale medier, og sjekker sjeldent eller aldri flere kilder. Det positive er at funnene viser at ungdom følger redaksjonelle medier på de sosiale mediene. Sosiale medier er algoritmestyrte noe som fører til at ungdommen bare vil bli eksponert for saker som antas å interessere dem, eller som deles av brukere i deres egne omgangskrets og nettverk (Aalen, 2023). Graden av informasjonsåpenhet kan svekkes på grunn av at de sosiale mediene er algoritmestyrte. Informasjonsåpenhet er i henhold til Dahls demokrati definisjon en betingelse for et demokrati. Det kan være et demokratisk problem dersom informasjonsåpenheten er begrenset eller svekket (Hovden, 2022). Det er imidlertid betryggende å se at ungdommen følger redaktørstyrte medier på de sosiale mediene. Da er nyhetene i det minste verifisert og kvalitetssikret. Det er svært viktig for demokratiet at ungdommen engasjerer seg i nyhetsbildet internasjonalt, og deler nyhetsinnlegg for å skape et politisk press mot

opinionen her hjemme. Funnene belyser også at ungdommen bryr seg når det gjelder menneskerettighet- og folkerettsbrudd.

Forskningen kunne herfra vært tatt videre til å se på hvilken konsekvens det har for demokratiet at ungdommens nyhetsvaner har blitt mer eller mindre helt flyttet over til sosiale medier. I vurderingen av sosiale medier som en nyhetskilde er det både interessant å se på aspektene som fremmer og svekker demokratiet. Mediene er vesentlig i et demokrati for å fremme ytringsfriheten. Gjennom sosiale medier har enhver mulighet til å bruke stemmen sin, og belyse de menneskerettighets- og folkerettsbruddene som begås i forbindelse med krigen i Israel-Palestina. Samtidig som det er bekymringsverdig hvis informasjonen som blir delt videre ikke er verifisert og ikke kommer fra redaksjonsstyrte og nøytrale medier. Spesielt med tanke på algoritmene og de sterke mobiliserende kreftene som er innebygd i de digitale plattformene. Ifølge Demos beskriver det postfaktuelle samfunnet et samfunn hvor vi befinner oss etter det faktabaserte, og en utvikling der fakta ikke lenger legges til grunn for måten vi tenker og handler på (Hovden, 2022). Algoritmene som gjør at brukerne i mindre grad blir eksponert for synspunkter de er uenige i og det fører til det som kalles for ekkokammereffekt, hvor en kun hører stemmer som er enige med en selv. I ytterste konsekvens kan dette føre til en økt polarisering, og en splittelse i samfunnet. Det vil også medføre mistillit mot redaktørstyrte og statlige nyhetskanaler, samt at de ukritiske brukerne av sosiale medier mister den felles forståelsen for hvordan verden ser ut. På grunn av de skumle konsekvensene av ukritisk bruk av sosiale medier, er det særlig viktig at dagens ungdom er kritiske i møte med nyheter og spesielt nyhetene de får på sosiale medier.

7. Konklusjon

Funnene gir oss interessante svar på koblingen mellom ungdommers nyhetsvaner og deres evne til kritisk kildetenking i sammenheng med Israel-Palestina krigen. I følge Forskning.no kan det å bruke sosiale medier som nyhetskanal faktisk være spesielt problematisk i land som Norge fordi vi har så gode redaksjonelle nyhetsmedier (Skage, 2022). Men funnene viser at store deler av dagens ungdom følger de redaksjonelle nyhetsmediene på sosiale medier. Funnene antyder også at ungdommen er svært kildebevisste når det kommer til hva som postes på sosiale medier og det som dukker opp i deres «feed». Selv om mange av ungdommene ikke selv oppsøker forskjellige

nyhetskilder, viser funnene at de avsenderne de allerede følger er troverdige og verifiserte kilder. Funnene viser også at ungdommen bevisst ikke re-publiserte innlegg som de ikke er sikre på om er verifiserte. På bakgrunn av dette kan vi fastslå at ungdommen får sine nyheter om krigen i Israel-Palestina på sosiale medier, men via redaksjonelle medier, og at de stiller seg kritisk i stor grad til det de får servert.

8. Referanser

Christiansen, D. U. (2023, November 18). *-Foregår en informasjonskrig*. Hentet fra Universitas: <https://www.universitas.no/gaza-instagram-israel/foregar-en-informasjonskrig/372164>

Foss, E. (2022, April 26). *1 av 3 unge voksne følger ikke med på nyheter i tradisjonelle medier*. Hentet fra Statistisk sentralbyrå : <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/tids-og-mediebruk/statistikk/norsk-mediebarometer/artikler/1-av-3-unge-voksne-folger-ikke-med-pa-nyheter-i-tradisjonelle-medier>

Gisle, A. K. (2023, oktober 2). *Ytringsfrihet*. Hentet fra Store Norske Leksikon: <https://snl.no/ytringsfrihet>

Hovden, K. o. (2022). *Hva er demokrati?* I C. H. Hanne Elisabeth Hovden, *Demos* (ss. 31-44). Oslo: Cappelen Damm.

Kleinman, Z. (2018, Mars 9). *Fake news 'travels faster', study finds*. Hentet fra BBC news: <https://www.bbc.com/news/technology-43344256>

Kvale, H. (2020, April 5). *Unge er mer politisk aktive idag enn foreldrene var*. Hentet fra Forskning.no: <https://www.forskning.no/barn-og-ungdom-institutt-for-samfunnsforskning-partner/unge-er-mer-politisk-aktive-idag-enn-foreldrene-var/1665436>

Skage, E. (2022, Desember 2). *Det er grunn til å bekymre seg for demokratiet, i følge ny forskning*. Hentet fra Forskning.no: <https://www.forskning.no/demokrati-statsvitenskap/det-er-grunn-til-a-bekymre-seg-for-demokratiet-ifolge-ny-forskning/2114346>

Thorsen, K.-O. H. (2022, November 18). *Demokrati*. Hentet fra Store Norske Leksikon: <https://snl.no/demokrati>

Tørdal, R. M. (2023, Mai 9). *Demokrati og desinformasjon*. Hentet fra NDLA: <https://ndla.no/subject:1:ca0f428c-d59a-4836-83be-83cbc3191a23/topic:255954f1-226e-4550-8b14-c5a803e31861/topic:2:af5ce071-736e-4672-9724-fc9224cb54b0/resource:295317ae-41c1-4bcb-a656-74668d2743af>

Vassbotn, T. (2023, November 13). *«Vær kildebevisst, Insta-aktivist!»*. Hentet fra Universitas: <https://www.universitas.no/gaza-israel-israel-og-palestina/vaer-kildebevisst-insta-aktivist/371959#:~:text=I%20sosiale%20medier%20flommer%20det,engasjere%20seg%20i%20konflikten%20koker.>

Wiegaard, A. M. (2022). *Ytringsfrihet*. I A. M. Wiegaard, *Juss og Samfunn 2* (ss. 158-162). Oslo : Cappelen Damm.

Wolff-Hansen, E. S. (2017, September 18). *Nyheter i sosiale mediekkanaler*. Hentet fra NDLA:
<https://ndla.no/subject:1:090997c4-78d3-4a79-93ad-178d465cdba3/topic:7f939866-9af6-45a3-b40a-c989e0dc7b7c/topic:1:f1ae7a66-51db-48f4-942e-598c989fed75/resource:1:181947>

Wolff-Hansen, I. B. (2020, April 22). *Grenser for ytringsfriheten*. Hentet fra NDLA:
<https://ndla.no/subject:1:470720f9-6b03-40cb-ab58-e3e130803578/topic:1:00018b29-3b51-478d-a691-20732e0601fd/topic:1:b444f038-7e08-4044-809d-2b8b49db3b65/resource:5fa7062a-7eaa-4836-aa14-f5cf8b1ce4b6>

Aalen, G. E. (2023, februar 6). *Sosiale medier*. Hentet fra Store norske leksikon:
https://snl.no/sosiale_medier